

Oponentský posudek dizertační práce

Vilém Hakl

CHAOS NOIR

FAMU 2016

Autor začíná svou práci tak, jak lze očekávat: stručným výkladem teorie komplexních systémů, která ovšem mohla být podána důkladněji a s větším důrazem např. na problematiku entropie a její důsledky pro teorii informace. Stejně tak druhá kapitola, která dělí chaos na tři podskupiny, je příliš stručná, zcela opomíjí velké téma prázdnoty v některých náboženských systémech, které s chaosem úzce souvisí, a příliš brzy přechází ke konkrétním příkladům z oblasti filmu. Zde bych uvítal větší teoretickou přípravu půdy pro další vývoj textu, zvláště když si čtenář záhy uvědomí, že autor je toho zcela nepochybně schopen, že projevuje obzvláštní péči o text, cit pro jazyk a schopnost pregnantně formulovat a logicky rozvíjet téma. Za zmínku stojí rovněž formální a grafická dotaženost práce, hraničící s málokdy vídaným perfekcionismem.

Relativní stručnost úvodních kapitol je možná dána i tím, že autor v nich čerpá pouze z jednoho nebo dvou zdrojů. Tento nedostatek je v dalším průběhu textu vyvážen originální a samostatnou (byť většinou také dosti stručnou) interpretací zkoumaných filmových děl, v nichž jsou odhalovány konstitutivní žánrové prvky filmu noir a jeho rozdílnost ve srovnání s tradičními kriminálními filmy. Autor zde mimo jiné poučeně nachází spojitost s „barbarskými“ středověkými projevy lidové tvořivosti, v nichž má chaos své místo jako tvůrčí element. Tato třetí kapitola je poněkud zahlcena příklady zkoumaných filmů (a soudě podle formulační jistoty věřím, že V.H. je do jednoho poctivě shlédl), ale text si stále drží svou energii a jednotlivé části na sebe plynule a logicky navazují. Chaos je zde a v celé práci zkrátka podřízen pevnému autorskému vedení.

Druhá polovina dizertační práce je z větší části věnována důkladné, fakticky podložené a brilantně formulované analýze Kubrickova filmu *Eyes Wide Shut* (a jeho literární předlohy z pera Arthura Schnitzlera). Interpretace zde důsledně vychází ze zkoumaného materiálu, syntetizuje všechny dosažené poznatky v mnoha kontextech a vytváří referenční sondu do Kubrickova světa, včetně ozřejmění faktické nedokončenosti jeho díla a případných možností z toho vyplývajících.

Jako jistý kontrast k *Eyes Wide Shut* slouží rozbor *Astenického syndromu* Kiry Muratové, jemuž je věnováno o poznání méně prostoru, ale o to je intenzivnější. Autor si poté může dovolit kratičký a poněkud fantaskní závěr, neboť všech vytyčených cílů bylo dle mého (i jeho) soudu dosaženo a dílo bylo vrchovatě naplněno. Troufám si nicméně tvrdit, že pro případné knižní vydání by bylo záhodno úvod i závěr přece jen rozšířit a téměř hotový oblouk tak dotáhnout do konce.

Předkládanou dizertační práci považuji za mimořádně zdařilou a obohacující a směle ji mohu doporučit k obhajobě.

V Praze dne 5.6.2016

Doc. PhDr. Ladislav Šerý